

Vergaderjaar 2023–2024

36 410 IX

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) en de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2024

Nr. 36

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 december 2023

Op 17 november 2023 heeft de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBRD) een voorstel voorgelegd voor een kapitaalverhoging ten behoeve van het voortzetten van de activiteiten van de bank in Oekraïne. Middels deze brief informeer ik uw Kamer over de aanleiding voor deze kapitaalverhoging, het verloop van de onderhandelingen en de Nederlandse inzet om met dit voorstel in te stemmen. De Nederlandse inzet bij deze kapitaalverhoging is in nauwe afstemming met de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking tot stand gekomen.

Aanleiding

Zoals aan uw Kamer vermeld in het verslag van de jaarvergadering 2023 van de EBRD¹, hebben aandeelhouders de EBRD opdracht gegeven om voor het einde van 2023 een voorstel aan de gouverneurs van de EBRD te sturen voor een inbetaalde kapitaalverhoging. Aandeelhouders besloten op de jaarvergadering dat een inbetaalde kapitaalverhoging de meest effectieve manier is om de EBRD blijvend in staat te stellen om in Oekraïne te investeren en de AAA-rating van de bank te behouden.

Ook Nederland heeft hier op de jaarvergadering voor gepleit. Nederland is van mening dat de EBRD in de nabije toekomst en in de wederopbouwfase een belangrijke rol kan blijven spelen in Oekraïne, met een focus op het ondersteunen van de private sector en reële economie. EBRD is gespecialiseerd in de ontwikkeling en ondersteuning van de private sector, lagere overheden en staatsbedrijven. Daarbij heeft EBRD niet alleen de kanalen om grote bedragen te mobiliseren en effectief in te zetten, maar is de bank zelf ook actief betrokken bij het voeren van

¹ Kamerbrief: Verslag jaarvergadering Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling 2023. Kamerstuk 36 200 IX, nr. 43.

beleidsdialogen met o.a. staatsbedrijven die leiden tot verbeterd bestuur, implementatie van standaarden en het inbouwen van *safeguards*.

Oekraïne en de aangrenzende regio liggen in het kernmandaatgebied van de EBRD. Ten tijde van het uitbreken van de oorlog was de EBRD de grootste institutionele investeerder in Oekraïne en was het betrokken bij vrijwel alle staatsbedrijven. Het steunen van Oekraïne en de aangrenzende regio heeft derhalve prioriteit voor de EBRD.

Verloop onderhandelingen

In de onderhandelingen over de kapitaalverhoging en de rol van de EBRD in Oekraïne heeft Nederland aangegeven bereid te zijn tot een ambitieuze bijdrage, mits aan enkele voorwaarden wordt voldaan, zoals met de Kamer gedeeld in het eerder genoemde verslag van de jaarvergadering. Ten eerste heeft Nederland zich hard gemaakt voor ambitieuze toezeggingen op de bredere beleidsagenda van de EBRD. Zo heeft Nederland ingezet op de uitwerking van de aanbevelingen van de G20 over kapitaal-toereikendheidsraamwerken van de IFI's (*capital adequacy frameworks*; CAF), een ambitieuzere inzet op privatesectormobilisatie, ontwikkeling van een raamwerk voor resultatenmanagement en erkenning van de noodzaak van aandacht voor kostenefficiëntie. Op al deze thema's heeft de EBRD toezeggingen gedaan, waarvan sommige de komende jaren worden opgepakt en andere worden meegenomen in de onderhandelingen over de nieuwe meerjarenstrategie van de EBRD (*Strategy and Capital Framework 2026–2030*). Nederland is erg tevreden over de bereikte resultaten op dit gebied.

Daarnaast heeft Nederland, samen met veel andere aandeelhouders, het belang benadrukt van goede samenwerking met de andere aanwezige Internationale Financiële Instellingen (IFI's) en andere relevante actoren. Dit betekent dat de EBRD zich richt op haar comparatieve voordeel als transitiebank, die de transitie naar een stabiele economie mogelijk maakt met focus op een sterke private sector en hervormingsgezinde staatsbedrijven. De EBRD beaamt dit en besteedt hier uitgebreid aandacht aan in het voorstel.

Tot slot vindt Nederland het ten aanzien van de scope van de kapitaalverhoging belangrijk dat deze de EBRD in staat stelt de activiteiten in Oekraïne voort te zetten en niet gebruikt wordt voor de geografische uitbreiding van de EBRD naar Sub-Sahara Afrika en Irak. De EBRD heeft bevestigd dat die geografische uitbreiding kan plaatsvinden binnen het bestaande kapitaal van de bank.

Voorstel kapitaalverhoging

Zoals in de eerdergenoemde Kamerbrief aan uw Kamer is voorgelegd, heeft Nederland qua omvang gepleit voor een ambitieuze kapitaalverhoging binnen de range van EUR 3–5 mld. De onderhandelingen hebben geresulteerd in een concreet voorstel voor een kapitaalverhoging van EUR 4 miljard. Dit bedrag is nodig om het huidige niveau van investeringen in Oekraïne op peil te houden.

Als de kapitaalverhoging akkoord wordt bevonden door de aandeelhouders van de EBRD, dienen aandeelhouders in 2024 aan te geven op hoeveel aandelen zij zich willen inschrijven. Aandeelhouders kunnen maximaal naar rato inschrijven. Dit geeft NL het recht tot aankoop van aandelen t.w.v. 100 miljoen. Een akkoord op de kapitaalverhoging schept internationaal de verwachting dat NL naar rato zal inschrijven op de aandelen in 2024. Vooruitlopend op de onderhandelingen bij de EBRD is

op de begroting van Financiën 75 miljoen euro gereserveerd. Het kabinet zal bij de voorjaarsbesluitvorming besluiten over een inschrijving op de aandelen en legt dit te zijner tijd ter akkoord voor aan uw Kamer.

Aangezien de EBRD op alle onderwerpen van onze beleidsinzet stappen heeft gezet, blik ik tevreden terug op deze onderhandelingen. Ook de uitkomst van een verhoging met een omvang EUR 4 mld. is, gezien het krachtenveld en de Nederlandse inzet op een ambitieuze verhoging in de range van EUR 3–5 mld. een mooie uitkomst. Om deze redenen ben ik voornemens om voor 15 december in te stemmen met deze kapitaalverhoging.

De Minister van Financiën,
S.A.M. Kaag